

en het wint nog steeds onder den zegen van bestendigen arbeid en nadenken, maar het wezen bleef: de stroeve ernst, de forsche aanzet, de donkere kleur, die niet anders is dan de openbaring van een gespannen wil, op het grootte gericht.

Een jaar of tien geleden, toen hij tentoonstelde onder de auspiciën van den Hollandschen Kunstenaarskring, bleek, dat hij zichzelf een weg had gemaakt en dat zijn arbeid kon worden gezien naast dat van zijn begaafden broer Matthieu.

* * *

In de jaren 1917 en volgende komt veel werk uit zijn handen. Waar gaat het heen met hem? Wij voelen het, als wij die — ik zou zeggen — onverbiddelijke teekeningen zien uit die Schoorlsche jaren, welke zijn gereproduceerd in het bekende boekje van F. M. Huebner „Die neue Malerei in Holland”. Cézanne, die zoo grooten invloed heeft gehad — en nog heeft — op de moderne Nederlandsche schilderschool, heeft ook op Wiegman invloed gehad, al was deze dan ook voorbijgaand. In enkele breed-gedane duinteekeningen zien wij Wiegman zijn compositie opbouwen in vlakken, van een sterke plastiek. Een felle, hoekige lijn, als met een beitel gestoken. Zoo met een enkelen vinnigen omtrek zijn er de figuren in gezet van mannen met kipkarren. Het zware zandgraverswerk, de moeizaamheid en de ernst van den arbeid, wij vinden de accentuatie daarvan in dat stroeve duinlandschap. Wie dat leelijk vond of stijf, zag niet, dat hier een zeer eigen opvatting doorstraalde, een opvatting welke anders, maar even echt was als die van ouderen. Jacob Maris zag het duin in zijn blondheid, als een brok kleur tegen de lucht. Voor Hart Nibbrig was het duin een trilling van zonlicht. Piet Wiegman gaf de plastiek van het duin en ook was het voor hem, als elk deel der aarde, een plek, waar menschen moeizaam werken.

Het landschap liet hij los voor een tijd, want de menschen vond hij belangrijker, niet de welgestelden, die zich laten „uitschilderen” in hun Zondagsche pronk, maar de armen, de harde werkers, die met hun lichaam moeten sjuuwen voor het dagelijksch brood en tobben moeten over den dag van morgen. Hij plaatste ze niet als model in een atelier en schilderde ze niet als interessante kleurbrokken in een schilderachtige locale omgeving. Voor hem waren het menschen, levende en lijdende menschen, wier menscheijkheid alleen voor hem belang had. Hij liet hen zitten in hun poovere kamertjes, met wat goedkoope pronk en een bloempot hier en daar; zoo teekende en schilderde hij hen als menschen, gewond en geadeld door een leven van arbeid. Hier is niet de picturale nieuwsgierige aan het woord, de beluste op kleur-effecten, maar een man die met eerbied